



L' ACTRÍS SARAH BERNHARDT, EN TRAJE DE TALLER.

SARAH BERNHARDT.

L' historia de un artista dramàtic ha de ser molt curta ó molt llarga.

Hi ha còmichs que ab tot y valer molt, no surten del pais que 'ls ha vist neixe á la llum de la vida y á la vida del art. Gèneros nacionals que no 's destinan á l' exportació, son molt coneeguts y apreciats en la sèva terra: quan moren se 'ls plora... després se 'ls olvida.

Pero n' hi ha d' altres qu' estan destinats á recore 'l mon, assurint tots los mercats y acomodantse á tots los gustos. Parlan una llengua extrangera, per la majoria del públic desconeguda; pero es tal la perfecció del seu art, que ab l' accent, ab la véu, ab la mímica, ab l' expressió, no solzament se fan entendre, sino que cautivan, avassallan, entussiasman.

Si entre aquest número d' artistas privilegiats, que professant la divina religió del art, com los apòstols de Jesucrist se fan entendre de tots los pobles, no hi incluissem á Sarah Bernhardt, sortirian á desmentirnos Inglaterra, Bèlgica, Dinamarca, Austria, Russia, Italia, 'ls Estats Units, Portugal, y en fi, totes las nacions qu' en mènos de un any y mitj han omplert d' aplausos y de pessetas á aquesta celebritat de l' escena contemporànea.

Y ja que avuy la tenim á Barcelona, aprofitem l' ocasió de dir alguna cosa sobre la sèva historia, que artista de mérit y dona d' historia es la eminent artista francesa.

* * * Generalment no se sab d' hont es filla. No consta en cap de les sèvas biografías. Sarah Bernhardt ha prés lo mon per teatro y sembla que no vol empetir la sèva gloria circumscribintla á la població que l' ha vista neixe.

Es d' origen jueva; pero convertida al catolicisme.

Pero no 'n fassan cas de las ideas religiosas de la Bernhardt: quan ha tractat de casarse se 'n ha anat á Lòndres y ho ha arreglat pèl sisema protestant.

Aixis, tistantllas totes, potser sabrà en quina religió fan més bons tractes.

Vá passar la sèva infància de colegiala en lo convent de Grandchamp (Versalles). Se sab que s' aplicava molt, y que las monjas encarregadas de la sèva educació estaven asombradas del seu talent y del seu caràcter.

—Serà una santa ó bè una pedra d' escàndo!, deyan. Quan acabà la sèva educació, volia ser monja.

Sa mare tingué un disgust molt fort, al saber la resolució de la sèva filla.

—No s' afligeixi, mare mèva, digué Sarah: si vosté vol no seré monja; pero seré cómica.

De extrem á extrem.

Això sols pinta 'l seu caràcter.

Y sigué cómica.

• •

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Entrà al Conservatori.

Era llavors una nena magre, denarida, pobra y ab una mica més pert los exercicis d' ingress. Afortunadament, recitant una fàbula de Lafontaine, vā excitar l' interès del mestre Auber, l' inmortal autor de la *Muta*, que formava part del jurat, y vā ser admesa.

No sortí del Conservatori sense guanyar un premi.

Entrà en lo teatro de la Comèdia francesa. Era ambiciosa, y aquell aprenentatge que han de sufrir tots los principiants s' avenia molt mal ab lo seu caràcter independent. No pogué aguantar las perreries de la diàeci, y 's envia à dida.

Per fortuna à Paris no hi faltan teatros. Entrà al *Gimnas*, del *Gimnas à la Porta de Sant Martí*, y d' aquest à l' *Odeon*.

En los dos primers havia passat poch ménos que desapercebuda; en l' últim comensà la seva fama, despenyant papers importants en obras de Racine, Shakespeare y Coppée. Tenia admiradors; pero no era encare una celebritat.

Comensà à serho quan Victor Hugo la va elegir reina.

No se'n rigan de que un republicà, com Victor Hugo elegís reyna à una dona com Sarah Bernhardt.

Vull dir que Victor Hugo donava à l' escena, per primera vegada, la seva gran producció *Ruy Blas*, encarregant a la Sarah, lo paper de la reyna D.ª Maria.

Com si l' geni portentós del poeta, bagüés de infundir una vida esplèndida à una dona que buscava 'ls medis de sobresurtir sense trobarlos, succehi que l' endemà del estreno del *Ruy Blas*, à Paris no 's parlava sinó d' ella.

En un moment caigueren las trabas de l' indiferència y 's desbordà l' riu del entusiasme.

Ja no l' hi faltava res pera ferse célebre.

Los de la *Comèdia francesa*, que l' havian deixada marxar poch després de haber sortit del Conservatori, anaren à trobarla, y l' hi oferiren lo primer puesto.

Sarah Bernhardt l' acceptà y allí acabà de cimentar la seva reputació.

Quan tingué las alas del geni, Paris l' hi sembla estret pera ella.

Un pique ab lo director Mr. Perrin y ab l' afamat autor Emilio Augier, l' hi servi per tornarlos à enviar à dida, costantli la festa una indemnisió de 140,000 franchs.

Passà l' canal de la Mancha y se'n anà à Inglaterra.

Y aquí comensa la seva glòria internacional. A Inglaterra vā ser admirada, celebrada, esterlinizada.

(Aquesta paraula es de la mèva invenció. Vull dir que vā guanyar molts lliurats esterlinas, moneda molt semblant à las *cinquenças* d' aquí a Espanya).

D' Inglaterra als Estats Units.

En aquella terra de las extravagancies, no hi havia prou Estats Units pera ella.

Quantas aventuras y quantos triomfos!

Mès endavant ne diré alguna cosa d' aquest viatje. Are, resumint, consignarem que donà 162 representacions, enduguente'n un milió de pessetas.

Los seus viatges se multiplican, y ab los viatges las aventuras.

A Dinamarca, ab motiu de un rasgo de patriotisme francès, ab una mica més promou un conflicte internacional. Va ser qüestió de un brindis del embajador alemany, que no vā recordarse de que Fransa es l' eterna enemiga de Alemania.

Aquest brindis vā costarli l' destino.

A Russia l' oració s' fa per passiva.

Allá no fà perdre destinos als embajadors; es ella la que s' exposa à perdre la vida.

Arriba à Odessa, en lo precis moment en que està fermentant l' odi de aquella rassa, contra la rassa jueva. Corra la véu de que Sarah es hebrea, y la xiulan en lo teatro y en lo carrer l' apedregan.

A Kiew pels mateixos motius ab un xich més l' hi pegan.

Y à Moscou té un vomit de sanch.

Mès pacífica y no ménos brillant que las altres es la seva campanya d' Austria. Napoleon primer ab dos ó tres batallas no més vā apoderar de aquell imperi. A Sarah l' hi bastan algunas representacions en los principals teatros, per conquistar als austriacs.

Y francament, val mès conqueristar los cors que la terra.

La seva anada à Italia representa l' colmo del atreviment.

Italia es la terra dels grans actors. En lo ram de donas té la Ristori, la Pezzana, la Marini, la Tessero; Tots sabén lo que valen. Hi ha encare la particularitat de que l' mateix repertori que porta la Bernhardt, es lo repertori qu' està mès en boga en los teatros italians.

Era precis, per lo tant, anar à afrontar comparacions perilloses ab artistas de gran mérit, elegint per jutje a

un públic que té, y ab molta justicia, la vanitat del patriotisme... y fins certa antipatia contra 'ls francesos.

A Venecia, à Milan, à Turin, à Génova, à Florencia, à Roma, à Nàpols, per tot arreu se presentà la Sarah Bernhardt, y per tot arreu reculli aplausos y ovacions.

No humilià à las primeras damas italianas; pero ella tampoc ne sortí humiliada.

Los crítics més famosos convingueren en que aquelles no tenen rival, y en que tampoc ne té la Sarah Bernhardt. Fins representant las mateixas obres, las unes y l' altra, ho fan de diferent manera. Lo realisme de l' escola italiana y l' espiritualisme de l' escola francesa, son dos istils independents que l' un no danya à l' altre: tots dos agradan y sorprenden, porque revelan la diversitat infinita de medis que té l' geni.

May ab més rahó s' ha dit aquella frase italiana: *Tutti contenti.*

*

Per venirse n' à Espanya, desde Italia, y se 'ns dupte per fer més dressera, vā anar à passar per Lòndres. Y de passada vā casarse.

La noticia del seu matrimoni caygué com una bomba entre 'ls que no creyan que una dona com ella fos susceptible de entrar al gremi de la gent arreglada.

¡Historia extranya la del seu casament!

Fá cosa de un any que un jove guapo y ben plantat vā presentarseli demanantli que l' deixés ingressar à la companyia.

—Ja ha representat vosté?

—May de la vida.

—¿Y vol entrar en la mèva companyia?

—Si me 'n considera digne...

—¿Quinas obres coneix?...

—*La dama de las camelias*, *Hernani*, etc., etc.

—A veure donchs: escena tal de tal acte.

La prova sortí regularment y l' jove Jaume Damala, fou admés en la companyia, ab lo seudónim de Daria.

No es un actor notable; pero es guapo.

De mica en mica arribà a representar los papers de primer galan. En la *Dama de las camelias* feya 'l Armando.

De las riallas ne venen ploralls; dels amors de comedia 'ls amors reals.

Entre la companyia 's murmurava.

A Napoles à conseqüència de no sé quins disgustos; l' actor se retira. Sarah Bernhardt s' entristeix. Quatre dies després tornavan à veure's, y dos dias y mitj més tard, després d' atravessar l' Europa, 's casavan en una capella protestant de Lòndres.

*

Un casament al vapor: arribá y moldre.

L' endemà passat del dia del casament, havia de donar una representació à Niza; pero vā escaparli l' tren, y en lloc de la representació vā pagar una indemnisió al empresari: confits de boda.

Del bràs del seu marit varém véurela desembarcar à Barcelona l' divendres sant. D' aquí se'n anà à Madrid: de Madrid à Lisboa. Per tot arreu aplausos, obsequis, admiració y entusiasme.

Lo mateix Castelar, en un dinar que en obsequi à la gran actris donà la princesa Ratazzi, casada en terceras nupcias ab lo diputat Sr. Rute, Castelar l' hi dirigí un discurs, admirable com tots los seus.

Sarah Bernhardt pot dir que ha tingut més sorte que Catalunya en la qüestió del tractat de comers: ella ha fet parlar à n' en Castelar: Catalunya no ha pogut.

*

Are jo de bona gana 'ls pintaria quins son los mérits de l' actris, ó al menos los que generalment se l' hi atribueixen. Los diria qu' es magre pero esbelta y que sembla impossible que en un cos tan prim puga cabrehi un geni tan ample,

Los parlarà de la seva véu que té totas las gradacions de la música.

Los parlarà dels seus ulls que tenen totas las fascinacions de la tentació.

Los parlarà finalment dels seus trajes elegants, incomparables, y de las seves joyas y pedras preciosas, que son tantas y es ella tan caprichosa, que un dia es capás de ferse una casa, empleant diamants en lloc de pedras y or fós en lloc de mortí.

¿Pero qué 'n treuria d' embrutar més quartillas?

Los que podrán veurela en la Sala Beethoven, no teneïn necessitat de que 'n parli. La veurán y això basta.

Are 'ls que no han trobat entrada ni localitat, que son molts, conténtinse ab no saber res, que més val que ignorin, que no pas que jo m' entretingui en ferlos dententa.

No vull donarlos disgustos.

*

Sols diré pera acabar que no sols es actris sinó es-cultora, pintora y escriptora.

Un artista notable l' hi feya 'l busto un dia, y l' hi vingueren ganas de sanguinar. Ho intentà y 'n sortí tant bé, que al cap de un any guanyava un premi en l' exposició de Paris.

A Madrid esperavan que se l' hi encomanarien ganas de matar toros.

Sembla que l' afició à las banyas no l' hi ha vingut encare.

Durant la guerra franch-prusiana dirigi una ambulancia y guanyà una medalla d' or, just premi al seu zel, à la seva abnegació y al seu patriotisme.

Fins aquí la categoria dels mérits.

Are la categoria de las extravagancies es infinita y no té límits.

*

¿Qué farà la Sarah Bernhardt després de recorrer 'l món y escurar las bulxacas de tots los públics? En qué s' entretindrà? Tornar à comensar lo seu itinerari no es possible. Cent duros per un palco y quinze per una butaca poden gastarse una vegada: dugas es impossible.

Aquestes preguntes me faig tot sovint, y no hi trobo més que una resposta:

Sarah Bernhardt déu estar esperant que s' inventi la direcció dels globos, per anar à fer una excursió artística per tots los astres del sistema planetari.

Y crequin qu' es molt capás de deixar sense un clau als infelissos habitants de la lluna.

J. R. R.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

LA BANDA DE BASTARDÍA.—Poema dramàtic de Federich Soler.

Si haguéssem de descriure l' argument d' aquest drama, hauriam de comensar per la darrera escena del acte darrer. No es aquesta la primera vegada que l' fecundo poeta al combinar los seus artificis dramàtics procedeix de semblant manera, colocant la cúspide de la piràmide al lloc destinat à la base, y la base al lloc destinat à la cúspide.

Y fins à cert punt fà bè. Lo públic qu' es molt bonatxo, sobre tot tractantse de 'n Soler, ho admet y fins ho aplaudeix. Es donchs indubtable que l' autor obra molt santament, acomodantse à la maxima de Lope de Vega:

Necio es el vulgo, y pues que paga es justo, etc., etc.

En cambi la critica conciencuda, no pot ser tant condescendent.

Ocultant, ab cuidado, la base del drama; combinant situacions inconexas, encare que algunes sorprengan per la seva brillantés, per mes que no totes s' expliquen satisfactoriament; deixant l' exposició pel desenllaç; no s' escriu un drama, sinó un enigma, més propi pels aficionats à descifrar geroglífics, o à interpretar lo secret del bùlgaro, que no pas per los que ván al teatro, no per encaparrarse, sinó per entretenir-se honestament, ó per admirar la lluya y l' contrast de las passions humanas.

En l' obra de 'n Soler, no 's pintan com lo titol ho indica, y l' prefaci—una brillant poesia que recita en Goula, avants de comensar—ho dona à entendre, no 's pintan las indignitats del feudalisme. Tot se redueix à endavinar, de qui pot ser fill un nen que acaba de perdre la mare, en lo moment en que aquesta revelava que no era fill del seu marit, sense poderho acabar d' explicar.

Per lo tant seria més lògich que l' drama 's titolés: *¿Qui es lo pare de la criatura?*

Averiguar qui siga 'l pare de una criatura, franca-ment, es un problema que 'ns té sense cuidado.

L' enigma es tant confós, que si continuem per aquest camí, s' anirà al teatro català, com a las carreras de caballs, à fer postas.

—L' Artur es fill del Trovador.

—Mira que potser serà fill del frare.

—Ca, ca, jo estich que quan tot s' haja bén garbellat, serà fill del compte.

Al últim resultà que era fill del primer y de una germana del compte. Un fill d' *extrangis*, cambiat en lo bressol, sense que la seva mare real ho sapigués, encare que, à la quènta, ho sabia la seva mare postissa. ¡Quinas extranyes passan al Teatre Romeal!

Això es lo que 'ns revela en Soler al final de l' obra, per boca del Trovador, que lo mateix, y ab més motiu, hauria pogut revelarho desde l' comensament, evitant à tothom una pila de angúniyas.

Sostenirse y aguantar-se d' aquell modo, no 's comprehen en un home que reflexioni.

Bé es veritat que de algun temps ensà 'ls personatges de 'n Soler no 's distingeixen pas generalment per la reflexió, sinó per dir redondillas y acumular figuracions retòricas. ¡Qué hí farém! Es una flaca com qualsevol altra.

L' obra abunda en aquesta requincalla més ó ménos poètica y en efectes y sorpresas inesperades.

Hi ha una gran preocupació per fer versos bonichs y hem de confessar que alguns trossos escrits ab brillantés son ben malaguanyats per una obra tant destarlada.

Com à modelo de situacions, citarém lo final del se-

gon acte, realsat per un raig de lluna que hi desempenya un paper molt important. Lo traidor vā a matar à un noy que està dormit al llit.

—¡Mata, mata! diu lo compte desde l' escena.

Y's tira una cortina, y 's veu que l' llit està vuit. Hi ha un mort; pero aquest no es l' innocent criatura, sinó l' traidor: qui l' ha assassinat es Hugh l' almogavar, es à dir, en Fontova, lo personatje providencial de tots los dramas de 'n Soler, sense que de moment ningú sàpiga ni s' expliqui per hont dimoni ha pogut penetrar en aquell quarto. Aquí està l' mèrit.

—¿Y la criatura? ¿qui se l' ha enduta?

—¡L' escamoteig de una criatura!... Vaja que ni en Canjone es capas de ferho!

Això y la torre ahont viu l' almogavar, ab lo seu doble joch de portas, obligaran à l' empresa de Romea, à repartir entre l' públich un plano topogràfic del castell, per major intel·ligència del drama.

—Pobre teatre català, que vius d' aquestes tonterias! Deixém de citar un gran número de anomalias per l' istil que allargarán inútilment aquesta revista.

Lo drama, ab la mateixa acció y ab las mateixas escomes, despallat de la forma poètica y altisonant que revesteix, y empleant lo català que are 's parla, es à dir lo llenguatge que brilla en lo *Cantado* y *Lo castell dels tres dragons*, seria tal vegada la millor gatada de l' autor de *L' Esquella de la torratxa*.

Si l' Sr. Molas, com de costum, vol ferne la parodia, ja té tela tallada.

De l' execució no 'n dirémos res.

Y consti que no 'n dihem res per caritat. La major part dels actors que hi contribueixen, ab la manera com cantan los versos, demostran que han esgarrat la carrera. Haurian de ser actors lirichs.

L' exit bó en lo primer acte y al final del segon... la mar de aplausos.

—Pitjor pél públich que 's deixa ensarronar de una manera tant llàstima!

N. N. N.

DOLORA.

.....

—No sentis la tristor que causa veure l' sol à la vesprada tras rogenca nuvolada ocultarse ab tota pauza?

—No sentis la melancolia naixer de sopte en ton pit, quan la tenebrosa nit substitueix al bell dia?

—No calculas la tristor de la afigida aueletta, quan de la tendra branqueta l' hi han furtat lo seu tresor?

—Del cementiri la creu, gran tristesa no t' inspira? —No vol ton cor quan la mira, aixecar un prech à Dèu?

Donchs si comprens la tristor que l' sol, la nit, l' aueletta y la mística creuheta inspiran dintre ton cor, creu que jo ab motiu sobrat estich d' ira, quasi cego, perque... ,apenas estossego ja 'm dius que estich costipat!

R. ROIG Y SEVILLÁ.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

En la present setmana queréremos no hem de consagrar aquesta secció à Sarah Bernhardt?

Volen que 'ls ne conti una de celebre?

La frasse pertany à Alejandro Dumas, fill, y 's refereix à la magròr de la célebre actris, sobre lo qual se n' han ditats tantas.

En l' exposició de 1879 hi figurava l' retrato de la Bernhardt. Estava vestida de blanch y als peus hi tenia un gran gos de Terranova.

Dumas al veure l' retrato exclamà:

—¡Vaya un assumptu més extravagant!

Sos amichs se l' miraren ab estranyesa.

—Sí, continuá. ¡Un gòs de Terranova guardant un ós!

De la sèva anada à Amèrica se 'n contan moltes.

Al mateix temps qu' ella, recorria aquel teatro lo gran actor italià Salvini, y com que 'ls yankees no miran prim, permetian que Salvini representés ab una companyia americana, ab la circumstancia de qu' ell ho feya en italià y 'ls demès actors en anglès.

Un dia se 'ls vā ocorre proposar à la Bernhardt que treballés ab en Salvini y ab la citada companyia americana: ella en francès, en Salvini en italià y la companyia en anglès.

—Creguin que farà molt efecte una tragedia poliglota.

—Sí, digué la Bernhardt, sobre tot si 's representa ab lo títol de *La torre de Babel*.

Una carta de Sarah Bernhardt.

Se trobava als Estats Units. Los puritans se 'n apartavan, los predicadors feyan sermons en contra d' ella. L' hi succechia ab los pastors protestants, lo mateix que à la Campana de Gracia ab los capellans catòlics.

Alguns la compravau ab la bestia del apocalipsis.

Altres parlant de la sèva perversitat de costums l' hi atribuian déu ó dotze fills més ó menys naturals.

—Que volen ferhi! Aquella gent es aixís.

La veritat es que Sarah Bernhardt ne té un de fill, y en defensa d' ell vā escriure y publicar en los periódics la següent carta:

—Molt Sr. meu:—Acabo de rebre l' periódic en lo qual bi he llegit lo desleal sermó del Reverent X... y la vostra enèrgica defensa.

—Més conmoguda 'm sento per la defensa, que ferida per l' insult.

—Crech ab tota l' ànima que l' vici més cobart de tots los vics es l' hipocresia.

—Tinch un fill, y l' estimo. Las pedras que puguen tirar-se'm al passar pel carrer, no tocaran, no, l' seu tendre cap; jo l' duré à bon fi, perque es mon deber.

—Ja sé que si l' bagués ofegat ó tirat al carrer, quan vā neixe, estaria en paus ab la societat; pero que volle ferhi si soch tant original! Vaig preferir quedar en paus ab Déu y ab la meva conciencia.

SARAH BERNHARDT.

ESQUELLOTS.

Un retrato de Sarah Bernhardt, com à fisich:

—Té la cara llarga, lo pit estèril, las galtas enfondadas, los brassos angulosos: l' hi tapan lo front los risos, negres un dia com assabatxe y avuy rosos com los de las damas venecianas: sos llabis de finissims perfils, ressaltan tenuits de carni sobre l' esgrogueument mortal de las sèvas galtas, cubertas de més à més de polvos de aròs. Sos ulls no son grossos y de un color indefinible... Se semblan devegadas als de una gata iluminats per un raig de sol. Tant aviat escampen vius fulgors en los moments de passió, com semblan grisos lo mateix que l' plom y frets com l' acer».

Aquest retrato no l' hem fet nosaltres.

Pertany à Mariano de la Cavia, redactor del *Liberal*. Vostés dirán si se l' hi sembla.

Un xiste de un periódic francés de algun temps endarrera, quan no 's parlava més que de lo prima qu' estava la Sarah Bernhardt.

—Ahir tothom que vā assistir al teatre, vā creure 's que la Bernhardt estava en estat interessant. Tal era l' cambi de líneas que 's notava en la sèva figura.

—Afortunadament l' empressari vā tranquilizar à tot-hom.

—«Sosséguinse, vā dir; es que avants de venir al teatre, ha près una pildora».

A Madrid, durant l' acte primer de *La Dama de las Camelias*, lo públich semblava més un conjunt de adversaris que una reunió de admiradors.

Tothom tussia y estornudava.

—¿Qué tal que 'us sembla 'i públich de Madrid? vā preguntarli.

Sarah vā respondre:

—Un públich que necessita pendre pastillas.

Després van cessar los estornuts y la tos.

Al calor del geni, tots los costipats se havien resolt en un benestar incomparable.

Ni las pastillas del doctor Andreu fan un efecte més segur.

—La Bernhardt es una estrella del art.

—Sí, una estrella ab qua.

—Perqué ho dius?

—Perque viatja de un puesto al altre; y per la qua... del seus vestits.

Diumenge la célebre Spelterini, havia anunciat que passaria la corda en la Plaça de Toros. Va ploure y tingué que suspendre 's la funció.

Item més: va anunciar que passaria un home carretat à las espaldas.

Desseguit vā trobar dos fulanos que vā oferiseli.

Un amich meu casat, deya:

—Qui sab si 'm passaria à la sogra!

Nous xoques entre 'ls carrots Ripert y la Transvia de Gracia.

Dias endarrera, davant de la Porta del Angel, era tal l' entusiasme batallador del cotxe de la tramvia, que fins vā descarrilar, per poder donar una bona patacada al cotxe Ripert

Resultat: un tros de cotxe esclafat, bastants sustos y una nena contusa.

Jo ja ho veig: fins are l' autoritat no ha pres aquellas midas enèrgicas que deuria pendre, y naturalment: Los conductors defensan l' honor del cuerpo. A expensas del cuerpo dels transeunts.

Ja s' ha votat en lo Congrés lo tractat de Comers ab Fransa.

Los libre-cambistas vā adelantant pas à pas. Aviat las fàbrics que se 's hi oposavan caurán fets un pilot de ruinas.

Tant se val qu' estableixin lo libre-cambi de una vaga, y que 'ns permetin importar empleats, diputats y ministres del extranjer.

O tot ó res.

Lo bisbe Urquinaona se 'n vā à Madrid à l' objecte de pendre assiento en lo Senat y votar contra l' tractat de comers.

Don Joseph Maria se l' hi agraheix l' interés. Encare que als capellans los hi convé més que à ningú que no 's fassa un tractat que no tendeix sinó à exportar vi y à encarirlo.

Si tant fós lo vi que s' arribés à exportar, ja se sab: s' encaririan las missas. Y de seguir que no se 'n dirian tantas.

Y à propòsit:

—Vol escoltar un consell, don Joseph Maria?

Voli contra l' tractat; pero no pronuncihi cap discurs, ni llegeixi cap pastoral.

Sobre tot no s' entusiasmi.

Un no bén donat, y gira qua à Barcelona.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

Quan alegre y joganera
damunt branca hu-dos se posa
y entre quart dos amorosa
refila la cadernera;

Quan tres de terra extrangera
la guatlla y canta 'l pàrdal;
quan los camps en general
cuberts de flors olorjan,
y 'ls prats y 'ls monts tots verdejan,
es que som à la total.

UN TAPÉ Y F. DE T.

GEROGLÍFICH.

LA
PA
CI CIA
tot

I
K N
SA

JAUME PANSAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.^a—Se-re-no.
2. Id. 2.^a—Ve-lós.
3. MUDANSA.—Mallas-Millas-Mollas-Mullas
4. LOGOGRIFO.—Marcelino.
5. CONVERSA.—Rosalia.
6. QUADRAT. R O M A
O R A N
M A R E
A N E C H
7. TRENCA-CLOSCAS.—Montmeló.
8. GEROGLÍFICH.—Qui s' enfada 's desenfada.

CELEBRITATS DRAMÁTICAS.



No hi ha dupte: en bona lluna
degué neixe. Are es aquí

lo caball de Sant Martí
del gran riu de la fortuna.